



PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR PRIORITY A POŽADAVKY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2024

Dokument doplňuje Programové prohlášení Svazu za oblast životního prostředí. Obsahuje základní priority, prosazované principy a požadavky. Vychází z diskusí v členské základně a v Expertním týmu Svazu pro environmentální politiku. Představuje požadavky zejména ve vztahu k vládě ČR, zejména na rok 2024.

VODA

- **Znovu otevřít možnosti změn režimu financování vodního hospodářství v ČR a podniků Povodí.** Stabilizovat cenu vody ve formě poplatku s pětiletou periodou revize jeho výše pro podzemní i povrchovou vodu s ohledem na zajištění ochrany podzemní vody. **Narovnat cenu povrchové vody a zamezit jejímu dalšímu neúměrnému růstu.**
- Prosazovat důkladnou analýzu dopadů na průmysl při případném znovuotevření změny regulace minimálního zůstatkového průtoku, zajistit, aby nedošlo k ohrožení fungování firem.
- Při tvorbě plánů pro zvládání sucha podpořit aktivní zapojení významných odběratelů vody a zohlednit i ekonomické dopady na firmy.
- **Podporovat projekty na výstavbu a rekonstrukci retenčních nádrží a obecně jakákoliv opatření souvisejících se sběrem a využitím srážkové vody, včetně souvisejících zařízení. Dále podporovat projekty, které umožní snížení potřeby odběru povrchových vod, jako je například výstavba cirkulačních chladicích systémů, modernizace stávajících chladicích systémů či recyklační zařízení umožňující několikanásobné využití vody v průmyslu. Podporovat projekty na zadržování vody v krajině a zpomalení odtoku vody z ČR. Podporovat projekty přispívající k dosažení legislativou požadovaných limitů, například v oblasti znečištění.**
- **V novele vodního zákona ideálně nezavádět kontinuální měření, případně ve spolupráci s průmyslem nastavit v prováděcím nařízení jeho podmínky tak, aby bylo technologicky a ekonomicky proveditelné.**
- Podporovat výzkum, inovace a zavádění nejlepších dostupných technik v oblasti nakládání s vodami, včetně aktivní komunikace příkladů dobré praxe při nakládání s vodou (snížování spotřeby, cirkularita).
- Podporovat realistické požadavky na průmyslové firmy v rámci nastavování evropských a národních pravidel a kritérií pro nepřímé vypouštění odpadních vod.
- V legislativě zakotvit možnost využití vyčištěných odpadních vod a stanovit podmínky, za kterých je to možné.
- Při revizi rámcové směrnice o vodách hlídat, aby zpřísněná opatření a cíle byly realistické, nákladově efektivní, a aby neohrožily chod a konkurenceschopnost českých firem.
- Podporovat moderní řešení sledování spotřeby vody ve všech uzlech včetně koncových uživatelů a implementaci smart meteringu.

OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- **Projednat a přijmout nový moderní plán odpadového hospodářství respektující požadavky plnění evropských cílů v oblasti oběhového hospodářství, reflektující nové trendy v ekonomice a průmyslu.**
- **Prosazovat přijetí opatření na podporu cirkularity materiálů a výrobků, recyklačního průmyslu a využívání druhotných surovin, vedlejších produktů a energie, a to včetně pozitivních ekonomických nástrojů k podpoře recyklace na všech úrovních,** jako například daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů, zelené zakázky veřejných institucí jako příklad dobré praxe či dotační podpory v operačních programech, s možností podpory i pro velké podniky. Podporovat využití odpadních materiálů a plynů.
- Zajistit převedení nové odpadové legislativy, tedy zákona o výrobcích s ukončenou životností a zákona o odpadech, do praxe. Při implementaci nových evropských předpisů do národní legislativy zajistit, že nedojde k erozi již nastavených pravidel. vést důkladnou diskusi se zástupci zaměstnavatelů při jejich implementaci a úpravě legislativních předpisů ČR.
- Aktivně a šířeji uplatňovat princip veřejných zelených zakázek, pomocí kterých se výrazně sníží negativní dopad veřejných výdajů na životní prostředí a podpoří se udržitelné inovativní podniky.
- **V souladu s evropskou strategií oběhového hospodářství a Akčním plánem EU aktivně podporovat všechna opatření vedoucí k postupné redukcí množství vznikajícího směsného komunálního odpadu tak, aby co největší podíl odpadů mohl být zdrojem surovin pro další materiálové či energetické využití. Podporovat rozvoj nových technologií recyklace a separovaný multikomoditní sběr druhotných surovin komunálního odpadu tak, aby nebyly znehodnoceny jednotlivé materiály.**
- **V souladu s hierarchií nakládání s odpady podporovat systémovou a přímou finanční podporu budování moderních technologií pro chemickou recyklaci plastů,** které je díky své povaze (např. několikvrstvé obaly) a zejména znečištění a (nebezpečné) kontaminaci nevhodné či neekonomické mechanicky recyklovat. Dopracovat metodiky k chemické recyklaci.
- **V souladu s evropskými cíli podporovat postupy vedoucí k navyšování recyklace veškerých obalových odpadů.**
- Aktivně podporovat výstavbu nových a modernizaci stávajících zařízení k využití všech odpadů, včetně odpadů z průmyslu jako alternativy ke skládkování v případech, kdy jsou technické či ekonomické možnosti recyklace nebo jiného využití minimální nebo je recyklace či jiné využití spojeno s negativními dopady na zdraví nebo životní prostředí.
- Dokončit vyhlášku stanovující podmínky, při jejichž splnění přestává být plynné palivo z odpadu a kapalné palivo z odpadu odpadem.
- Připravit a implementovat příslušné vyhlášky, které jasně definují potřebná kritéria, při jejichž splnění přestává být materiál odpadem a stává se výrobkem, jehož parametry a podmínky způsobu využití zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí tak, aby byl podpořen rozvoj cirkulární ekonomiky.
- **Aktivně se zapojit do nastavení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků** s cílem omezit zbytečnou administrativní a nákladovou zátěž pro průmysl a obecně zamezit nereálným požadavkům, jejichž plnění není v rukách provozovatelů či které nemají adekvátní přínos z hlediska posílení cirkulární ekonomiky. Při zavádění tzv. digitálního pasu produktu zabezpečit bezpečnost dat a zohlednit ekonomické aspekty pro firmy.

- V oblasti evropské legislativy k přepravě odpadů docílit regulace vývozu využitelných odpadů, které mají strategickou povahu a zásadní roli v posílení cirkulární ekonomiky či dekarbonizaci evropského průmyslu z EU do zemí, jež nemají nebo neplní srovnatelné environmentální a sociální podmínky, ambice, politiky a standardy jako v EU. Prosazovat omezení administrativní zátěže při zajištění souhlasů a realizace přeprav odpadů včetně omezení bariér při přepravě odpadů za účelem jeho recyklace a využití v členských zemích.
- V oblasti nově zaváděné evropské legislativy vyžadovat odborně připravené impaktované studie u všech nově navrhovaných regulací.
- V příslušných národních dokumentech a strategiích identifikovat a dostatečně zohlednit význam a roli průmyslových odvětví naplňujících principy oběhového hospodářství.
- Aktivně prosazovat jednoduchost a administrativní nenáročnost legislativních požadavků spojených se zaváděním principů oběhového hospodářství.
- Podporovat digitalizaci a robotizaci v odpadovém hospodářství a „chytře“ odpadové hospodářství.
- Podporovat sdílení technologií, vozového parku a také výrobních kapacit a uzavřené výrobní cykly (i pro více subjektů), kde se odpad opět stává surovinou nebo výrobkem.
- Efektivně správným a jednoduchým nastavením maximálně využít programy podpory jako např. Národní plán obnovy, OPŽP či OP TAK. Neomezovat firmy dle velikosti a usilovat o navýšení alokace.
- **Na evropské úrovni přispět k dojednání nařízení o obalech a obalových odpadech, které nenaruší výkonné systémy recyklace či nepovede k neúměrným nákladům pro firmy bez přiměřeného efektu na životní prostředí.**
- Podporovat efektivní využívání dříví jako obnovitelné suroviny ve zpracovatelském a navazujícím průmyslu. Podporovat tzv. „kaskádové“ principy zpracování dřeva.
- Podporovat zapojení vodárenského sektoru do oběhového hospodářství (nutrienty z odpadní vody a kalu, bioplyn, biometan, vyčištěná odpadní voda), vytvořit podpůrný legislativní rámec.

CHEMICKÉ LÁTKY

- **Aktivně se zapojit do řešení legislativy k návrhu na omezení látek PFAS dle nařízení REACH.** A zamezit neúměrnému omezení těchto látek s širokým využitím od obalů, energetiky po lékařské přístroje, lyžařské vosky, dopravu, maziva, stavební výrobky, výroba tkanin ze skleněných vláken atd.
- **Aktivně participovat na procesu nadcházející revize nařízení REACH s primárním cílem zabránit nerealistickým či neopodstatněným omezením používání chemických látek, která by mohla ohrozit výrobu v odvětvích českého průmyslu.**
- Hlídat soulad mezi návrhy evropských právních předpisů (směrnice o čištění odpadních vod, rámcová vodní směrnice, směrnice o normách environmentální kvality, REACH, směrnice o průmyslových emisích, nařízení o udržitelném používání pesticidů, farmaceutická legislativa, CRMA).

V Praze dne 12. 9. 2023